

Rozprávkovo bohatý Zelený svet

Príroda, prostredníctvom 6 109 detských výtvarných prác od 5 611 žiakov a študentov z celého Slovenska a z rôznych kútov sveta, rozvíja svoje rozprávkové príbehy, odhaľuje magické tajomstvá a tajomné sily čarovných bytostí.

Motto súťaže: „Lesní škriatkovia, vodníci a strážcovia jazier, temné sily prírody, prízraky a zlí duchovia, dobré víly, rozprávajúce zvieratá, čarovné bylinky, hovoriace kamene, zázračné pramene, chodiace hory..., odhaľujú a rozprávajú svoj príbeh s každou rozvitou vetou pod čarovným perom spisovateľa. Príroda má v rozprávkach veľa podôb a premien. Je mocná aj prívetivá, vie byť láskavá aj krutá keď treba. Je krásna a drsná zároveň. Vie sa radovať a usmievať sa. Niekedy ale býva zrotená, zničaná, aj plače. Od nepamäti príroda zohrávala dôležitú úlohu v ľudskom živote. Dôkazom tejto spätosti a vzájomnej závislosti sú práve ľudové rozprávky, ktoré sa desaťročia trajújú z generácie na generáciu. Sú bohatstvom a kultúrnym dedičstvom každého národa. Prostredníctvom rozprávok dokáže príroda a jej obyvatelia rozprávať. V nežnom slove starých ľudových rozprávačov, zberateľov a spisovateľov rozprávky prinášajú posolstvo prírody aj pre teba.“

12. ročník Medzinárodnej súťaže detskej výtvarnej tvorivosti Zelený svet so svojou tohtoročnou témou **Príroda v motívoch ľudovej rozprávky** triumfálne prekročil všetky doterajšie štatistiky. Oproti predchádzajúcim ročníkom zvýšil počty sledovaných údajov vo všetkých kategóriách o viac ako o polovicu. Krásna a detskej duši blízka téma priniesla úspech v podobe rekordného počtu **6 109 prihlásených prác**. Spolu 5 611 mladých ľudí vo veku od 3 do 18 rokov, 594 škôl a 976 participujúcich pedagógov pasovali túto súťaž za bezkonkurenčne najväčšiu a najúspešnejšiu svojho druhu na Slovensku. Odozvu zanechala aj u detí v zahraničí, konkrétne v Lotyšsku, Poľsku, Srbsku, Rumunsku, Chorvátsku a Číne, v 16 školách, u 286 autorov a v 294 zaslaných prácach. Organizátorov však teší hlavne možnosť envirovýchovného pôsobenia a komunikácia tém životného prostredia vysokému počtu zapojených žiakov.

Odborná porota v zložení Miroslav Cipár, František Tomík, Tomáš Čepek a Ladislav Vojtuš hodnotila všetky súťažné kategórie. Zisťovali sme, čím je pre nich príroda rozprávková, na ktorú rozprávkový bytosť by sa premenili a čo by zmenili, aby mali čarovnú moc. František Tomík nám prezradil: „Ak človek vníma prírodu srdcom,



Porota to naozaj nemala ľahké (sprava Fero Tomík, Miroslav Cipár, Tomáš Čepek)

cíti sa ako v rozprávke. Stále je však viac zlých duchov, ktorí tú rozprávku ničia. Ako môj otec hovoril: Keby som bol na hodinu bleskom, vedel by som do koho a čoho mám udrieť. Potom by som sa nechal dobrými ľuďmi skrotiť, aby som im slúžil. Na zemi by som nenechal nič. Tá bola stvorená dokonale. Ale ľudí...“ Miroslav Cipár by bol čarodejom. Ako sám povedal: „Bolo by to veľmi dobré, ale aj zodpovedné. Pýtal by som sa zvierat, rastlín a všetkého živého. A po porade s nimi by som menil alebo nemenil.“

Rozprávkovým štetcom príroda maľovala už v tradične najsilnejšej kategórii **kresba, maľba, grafika a kombinované techniky**. 5 575 prác od 5 414 žiačikov, žiakov a študentov predstavilo čo nádherné, hrôzostrašné, veselé aj smutné sa deti v prírode ako v knihe rozprávok dočítali. Z celkového počtu 518 škôl, ktoré poslali výtvarné práce svojich žiakov, bola najbohatšie zastúpená kategória základných škôl (3 395 prác). K nárastu v počte prác došlo aj u základných umeleckých (767), špeciálnych (497) a materských škôl (916).

Animovaný film je prestížna kategória Zeleného sveta, ktorá má z roka na rok viac priaznivcov. O filmové stvárnenie prírody na motívy rozprávky sa tento rok pokúsilo 32 detí z 11 škôl. V konkurencii 24 filmov sa objavili 2 filmy z Číny a jeden z Chorvátska. Výtvarný prejav detí v animovanom filme zaujal svojou úprimnosťou a spontánnou radosťou z práce.

Kategória **čiernobiela a farebná fotografia** rovnako prekvapila vysokou účasťou a kvalitou technického spracovania témy. V počte 510 fotografií od 165 mladých fotografov zo 65 škôl sa nachádzalo množstvo výborných a nápaditých prác. Porotu zaujali nové použité techniky v podobe digitálne alebo výtvarne dotvorených fotografií.

Porotcovia to pri hodnotení kvality umeleckého prevedenia hlavne myšlienky súťaže, pri množstve odlišných štýlov, techník, videnia a čítania detí naozaj nemali ľahké. Zhodli sa na tom, že väčšina prác odzrkadľovala myslenie detí príslušného veku. Boli však aj práce, ktorým chýbal súzvuk s danou tematikou a adekvátnym prejavom príslušného veku. Pôsobili chladne, technicky,



Kolekcia 72 rozprávkových prác o prírode prišla zo základnej školy v rumunskom Satu Mare



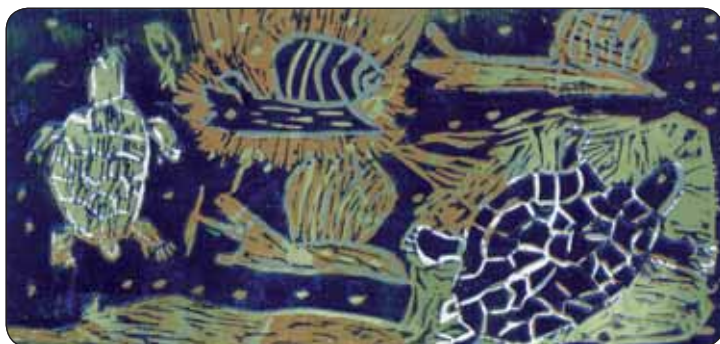
Silaghi Alisandru, 12 rokov, Satu Mare, Rumunsko

odosobnene. Väčšinou sa však s danou témou vyrovnali fantasticky. Málo prác bolo o zle. Väčšina o dobre. V rozprávke i v živote. A to je potešiteľné. „Mladí ľudia sa ešte vedľa radovať z krásy, majú fantáziu a radosť z tvorby, vedľa snívať, vidieť veci všedné i nevšedné...“ povedal František Tomík. Všetci štyria porotcovia sa jednoznačne zhodli na víťazovi a držiteľovi Hlavnej ceny súťaže.



Yvonna Žuffová, 4 roky, Materská škola, Trieda SNP Banská Bystrica, Sedím na konári a je mi dobre, pedagóg: V. Vargicová

K súťaži rozprávko bohatšej na detskú výtvarnú tvorivosť patria aj rozprávkové ceny. Bude ich naozaj neúrekom (spolu 52). Okrem cien vo všetkých súťažných kategóriách (v každej budú udelené tri ceny bez poradia) sa porota rozhodla udeliť aj **zvláštne ceny** za: pedagogické vedenie, najlepšiu kolekciu výtvarných prác, digitálne



Jana Saganová, 11 rokov, ZUŠ, Martinská ul. Žilina, Vo vode, pedagóg: Mgr. Irena Bohunická

dotvorenie fotografie, najlepšiu kolekciu výtvarne dotvorených fotografií, grafiku a najlepšiu prácu zo zahraničnej kolekcie. Ďalej bude udelená **Cena Rádia Regina** za najsilnejšie stvárnenie rozprávkovej prírody vo výtvarnom diele, **Cena environmentálnej nadácie CH. B. Parksovej** (5 ocenených detí získava poukaz do potápačského tábora) a **Cena diváka**. Okrem ocenených prác bolo úlohou poroty vybrať aj stovky tých, ktoré budú obsahom výstavy Príroda v motívoch ľudovej rozprávky. O tom, či sa odbornej porote páči ten istý obrázok alebo fotografia ako vám, sa na výstave môžete presvedčiť sami a v priamom hlasovaní rozhodnúť o Cene diváka.

Slávnostné odovzdávanie cien a vernisáž výstavy medzinárodnej súťaže ZELENÝ SVET 2007 sa uskutoční 15. mája 2007 o 13.00 hodine v kinosále Múzea SNP

v Banskej Bystrici. V rámci programu sa uskutoční premietanie ocenených detských animovaných filmov.

Víťazné práce budú vystavené na stránke festivalu www.envirofilm.sk a v internetovej galérii Zeleného sveta v rámci informačného portálu www.enviroportal.sk. Počas výstavy prác Zeleného sveta 2007 sa predstaví približne 1 000 najúspešnejších detských autorov. Neskôr sa stanú súčasťou putovnej výstavy, ktorá navštívi strediská environmentálnej výchovy. Svoj rozprávkový príbeh tak budú rozprávať ďalším deťom a dospelým po celom Slovensku.

Z histórie Zeleného sveta

Detské kresby a maľby, fotografie či animované filmy, citlivý detský pohľad na témy životného prostredia, umelecká tvorba, výstavy detských prác a zaujímavé ceny sprevádzajú Medzinárodný festival filmov o životnom prostredí Envirofilm od samých začiatkov, presne **od roku 1996**. K súčasnému ročníku celkový počet prihlásených prác presahuje číslo **33 300**.

Súťaž vo svojom názve a podstate nesie poslanie „*vštepovať deťom vzťah k prírode a k životnému prostrediu formou budovania návykov a zručností v umeleckom prejave*“. Venuje sa deťom, ich videniu sveta, chápaniu prírody a oceňuje ich nadanie či poslanstvo ukryté v reči obrazov. Prostredníctvom výstav, pohľadníc a kalendárov z detských prác, prostredníctvom zarámovaných výkresov, skrášľujúcich objekty rezortných organizácií aj MŽP SR, účasťou na zahraničných výtvarných súťažiach Zelený svet sprostredkováva myšlienky detí aj svetu dospelých, ktorého sa raz ony sami stanú súčasťou. To, že oslavovať prírodu môžeme aj farbami, dokazujú deti svojimi maľbami, kresbami a grafikami už dvanásť rokov. K menovaným výtvarným technikám sa v roku 2003 pridala aj kategória Čiernobiela a farebná fotografia a Detský animovaný film.

Zelený svet, rovnako ako Zem, patrí všetkým. Deťom bez rozdielu veku, pohlavia a národnosti. Deťom z materských škôl, základných a stredných škôl, základných umeleckých škôl aj špeciálnych škôl. Počas svojej existencie si vydobyl prívlastok „medzinárodný“. Od roku 1997 sa na jeho environmentálnom odkaze zúčastnili aj deti z Ruska, Grécka, Poľska, Maďarska, Čiech, Litvy, Lotyšska, Rumunska, Chorvátska, Rakúska, Slovinska, Srbska a Čiernej Hory, Indie, Číny, Indonézie a Filipín.

História Zeleného sveta v sebe nesie 12 rokov tvorivých detských prác, mená desať tisícok autorov, obetavú prácu pedagógov, ochotných riaditeľov škôl, prácu odbornej poroty, úspechy v zahraničí, slávnostné odovzdávania cien, výstavy a 12 environmentálnych



Zuzana Antalová, 17 rokov, Združená stredná škola odevná, Levice, Kôň

tém. Hoci súťaž nesie jednotný názov, téma súťaže sa z roka na rok mení. Deti, mladí autori, možno budúci umelci, si mohli vyskúšať svoje umenie a reagovať na tieto témy: Zelený svet (1996), Chceme čistú a zdravú prírodu (1997), Voda je život (1998), Príroda v štyroch ročných obdobiach (1999), Môj priateľ strom (2000), Záhrady (2001), Energia pre život a jej sila (2002), Voda (2003), Krajina mojich snov (2004), Moje mesto, moja dedina, môj dom (2005), Všetkým deťom na Zemi – odkaz prírody (2006), Príroda v motívoch ľudovej rozprávky (2007).

Zelený svet je svet, v ktorom si príroda zachováva svoju zelenú farbu. Rešpektujú sa jej práva a počúva sa jej hlas. Zelený svet je aj svet pestrých farieb znázorňujúcich myšlienky a vzťah detí k prírode v umeleckom prejave. Svet mladých ideálov a predstáv, v ktorom sa aj sivé farby súčasnosti môžu prekresliť na zelenú budúcnosť. Svet, ktorý prostredníctvom tvorivých detských nápadov motivuje k zmene a k zamysleniu, sa nazýva zeleným.

Jana Šimonovičová
Slovenská agentúra životného prostredia
Banská Bystrica



Matúš Vizi, 8 rokov, Základná škola, Levická ul. Vrábľa, Lesný duch, pedagóg: Mgr. Nataša Bezákova